

2022-10-28

Miljödepartementet

M2020/02050

Swedavia AB:s remissvar med anledning av redovisning av regeringsuppdrag att se över systemet för avgifter för sådan prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken och Statskontorets rapport Redovisning av regeringsuppdrag – Översyn av systemet för prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken

Swedavia AB ("Swedavia" eller "bolaget") får anföra följande.

Sammanfattning

Swedavia anser att tillståndspliktiga verksamheter endast ska påföras en fast årlig prövnings- och tillsynsavgift. Någon extraordinär tillsynsavgift bör inte införas.

Om Swedavia

Swedavia AB är ett helägt statligt bolag som driver tio svenska flygplatser. Swedavia bedriver civil flygtrafik men vissa av flygplatserna har även infrastruktur för militär flygverksamhet.

Generella synpunkter

Swedavia har förståelse för att den prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken behöver kostnadstäckning. Samtidigt är det viktigt att avgiftsmodellen inte försvårar möjligheten att driva företag i Sverige. Det bör ligga i samhällets intresse att prövnings- och tillsynsavgiften åtminstone delvis är skattefinansierad. Detta gäller särskilt om verksamheten bedrivs på det sätt som kan förväntas av en verksamhetsutövare.

Grundbulten i svensk miljölagstiftning är att verksamheter som har en miljöpåverkan ska bedriva en god egenkontroll för att minimera sin miljöpåverkan. Myndigheter och samhället i övrigt bör därmed lita på att företaget bedriver verksamheten i enlighet med gällande miljökrav till dess att motsatsen bevisats. Att Sverige valt denna väg har flertalet fördelar. Kostnaden för tillsynen minskar samtidigt som verksamheterna, åtminstone i teorin, kommer att arbeta mer proaktivt för att ha en så låg miljöpåverkan

som möjligt. En förutsättning för ett proaktivt miljöarbete innebär bland annat att verksamhetsutövaren regelbundet informerar myndigheten om exempelvis förändringar inom verksamheten eller om driftstörningar/utsläpp inträffar.

Det är viktigt att denna öppenhet och det ömsesidiga förtroendet mellan verksamhetsutövare och myndigheter inte påverkas negativt. Detta skulle kunna ske om principen PPP (Poluter Pays Principle) tillämpas på ett felaktigt sätt när det gäller debiteringen av prövnings- och tillsynsavgifterna. Blir den öppna informationen jämt mot tillsynsmyndigheten förenad med dyra kostnader finns risken att transparensen minskar. Det skulle vara mer ändamålsenligt om verksamheter som missköter sig påläggs mer kännbara sanktioner.

Swedavia har i sak ingenting att erinra mot att prövnings- och tillsynsavgiften delas upp. Däremot anser Swedavia att dessa ska utgöras av fasta årliga avgifter i de fall en verksamhet erhållit tillstånd. Swedavia förtydligar nedan sitt ställningstagande kring de olika avgifterna.

Prövningsavgiften

Att söka tillstånd för en verksamhet är redan idag förenat med höga kostnader då det i normalfallet kräver relativt omfattande utredningar. Att en tillståndsprövning genomförs innebär samtidigt att en stor mängd information om omgivningen och hur den framtida verksamheten ska bedrivas behöver tas fram. För att verksamheten ska kunna bedrivas med lägsta möjliga miljöpåverkan krävs denna information bland annat vid formuleringen av verksamhetens miljövillkor. I grunden ska därför varje tillståndsansökan ses som något positivt för samhället och miljön. Genom tillståndet skapas även en trygghet för den sökande, då denne får bedriva verksamheten utifrån de villkor och åtaganden som utformats under tillståndspröven. Det är viktigt att eventuella avgiftskonstruktioner inte minskar incitamentet för en verksamhetsutövare att göra rätt och inleda en tillståndspröven.

Swedavia anser att förslaget att införa en ansökningsavgift motsvarande 10 gånger nuvarande årsavgift är olämpligt och medför en stor belastning för det enskilda företaget. Detta gäller speciellt de företag som har mindre ekonomiska resurser. Det finns en risk att man hämmar verksameters vidareutveckling genom att påföra stora kännbara prövningsavgifter. Då teknikutvecklingen inom miljöområdet går framåt och miljökraven samtidigt blir tuffare innebär en omprövning av ett befintligt tillstånd i regel att miljöpåverkan från verksamheten som helhet kommer att bli lägre. Höga prövningskostnader kan minska incitamentet för företag att ansöka om nya tillstånd och därmed finns det en risk att de miljöförbättrande investeringarna uteblir.

Swedavia anser med anledning av ovanstående, att det både ur ett ekonomiskt och miljömässigt perspektiv är mer ändamålsenligt att debitera prövningsavgiften under den period då den tillståndspliktiga verksamheten är i drift, dvs genom en årlig prövningsavgift.

Tillsynsavgifter

En verksamhet som är prövad enligt miljöbalken bör ha en fast årlig tillsynsavgift. Efter genomgången prövning borde ramarna för hur verksamheten får bedrivas vara tillräckligt tydligt satta för att denna kostnad tillräckligt väl ska kunna schabloniseras. En möjlighet att ta ut en avgift för extraordinär tillsyn bör därför ur den aspekten inte anses vara rimlig.

En fast avgift är även viktig för att skapa en förutsägbarhet hos verksamhetsutövaren när det kommer till kostnaden för miljötillsynen. Tillsynsmyndigheter i Sverige kan ha en varierande ambition när det kommer till hur mycket tillsynstid som ska läggas ned på respektive verksamhet. Det är i många fall mycket svårt för en enskild verksamhetsutövare att avgöra om den nedlagda tiden för tillsynen kan anses vara rimlig i förhållande till den insats som tillsynsmyndigheten bör lägga ned på verksamheten. Att skapa ett utrymme för debitering av extraordinär tillsyn parallellt med att en fast tillsynsavgift tas ut kan därmed komma att bli rättsosäkert. Risken med att låta den lokala tillsynsmyndigheten debitera efter ambitionsnivå kan resultera i att verksamhetsutövare behandlas olika beroende på var de är etablerade.

Enligt Naturvårdsverket skulle en timavgift för extraordinär tillsyn innebära att verksamhetsutövarna får ett större incitament att stärka sin egenkontroll. Swedavias bedömning är dock att förslaget skulle kunna få motsatt effekt. Det finns en risk att verksamheter snarare minskar sin benägenhet att informera tillsynsmyndigheten om händelser som betraktas som anmälningspliktiga för att slippa debiteras för ytterligare miljötillsyn. Transparensen mellan myndighet och verksamhetsutövare kan därför komma att minska.

Hur förslaget till ny prövnings- och tillsynsavgift påverkar Swedavia

Det är svårt utifrån förslaget att utvärdera hur kostnaden för prövning och tillsyn kommer att påverka ett bolag som Swedavia. Detta då Swedavia saknar kännedom om hur mycket tid som tillsynsmyndigheterna lägger ned på att granska flygplatsernas verksamheter. Swedavia anser dock att ett förverkligande av förslaget, där möjligheten att debitera för extraordinär tillsyn ingår, kommer skapa stor osäkerhet när det kommer till Swedavias budgetering. Detta gäller särskilt tillsynsavgiftens storlek, då denna kan komma att styras av vilken ambitionsnivå den lokala tillsynsmyndigheten har.

Swedavia anser därför att endast årliga fasta prövnings- och tillsynsavgifter ska gälla för redan tillståndsprövade verksamheter.

Fredrik Jaresved

Direktör Strategiska Initiativ och Innovation

Therese Forsström

Miljöchef Swedavia International Airports